

MAAELUMINISTEERIUM

Põllumajandusettevõtete tulemuslikkuse parandamine

Elar Neito

Maaeluministerium/ Maaettevõtluse büroo juhataja asendaja

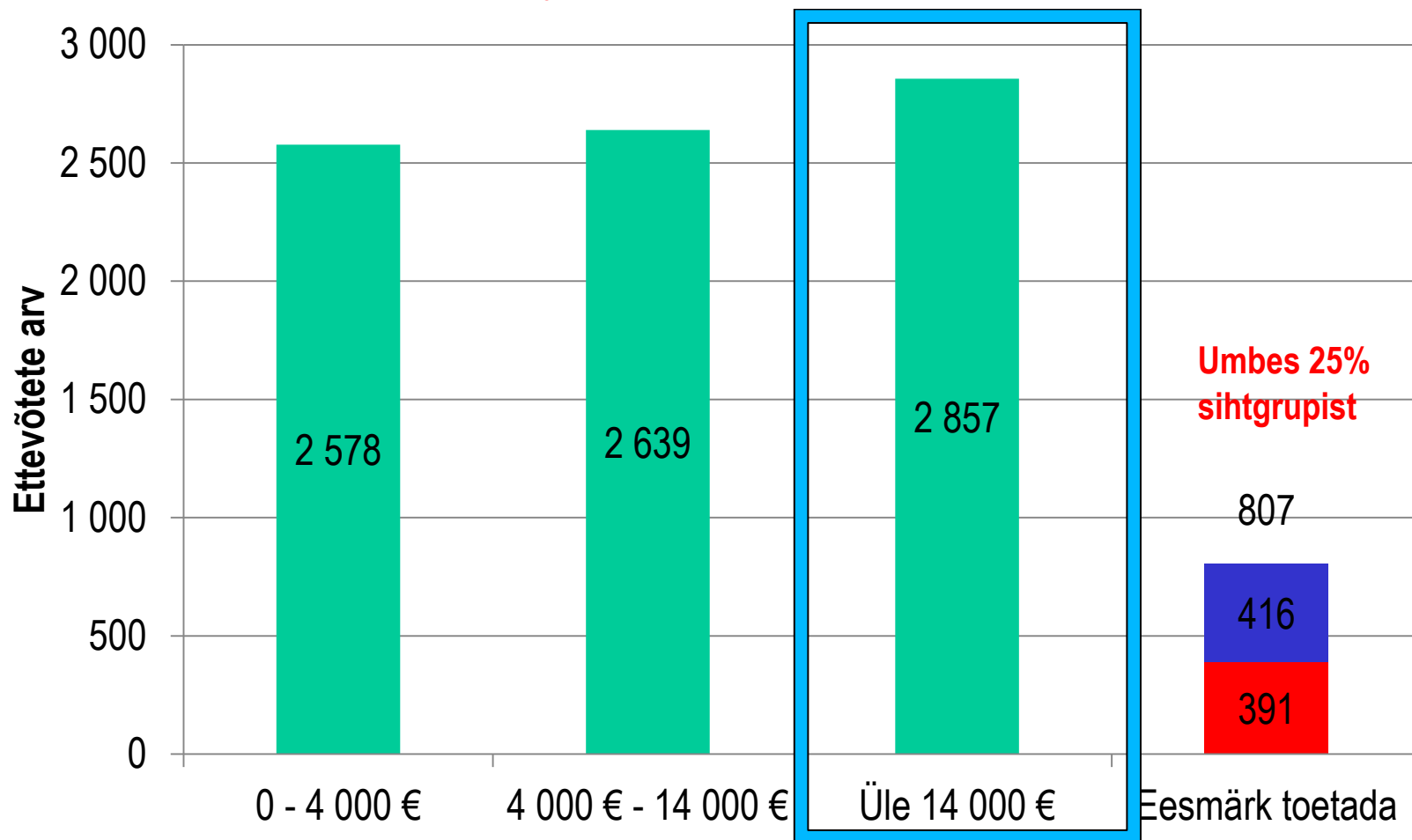
24.11.2015

Ettekande sisu

- Üldinfo meetme kohta
- 2015. a kolmandaks vooruks määruses tehtud muudatused
- Nõuded taotlejale, toetatavale tegevusele ja toetuse saajale kaasnevad kohustused

Meetme sihtgrupp

Meetme eelarve on 146 miljonit eurot

Kolmas taotlusvoor toimub ...

14 detsember – 18 detsember 2015

Meetme eelarve

- **Meetme eelarve on kokku 146 milj eurot**
  - sh esimeses taotlusvoorus oli 47,5 milj eurot
  - sh teises taotlusvoorus oli 6 milj eurot
  - **sh kolmandas taotlusvoorus on 24 milj eurot**
  - Ülejäänud voorud kokku 46 milj eurot

Õiguslik alus

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 1305/2013 „Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005“ **artikkel 17 lõike 1 punkt a**

Olulisemad muudatused kolmandaks taotlusvooruks

- Taotluseid saab esitada vaid elektroonselt läbi PRIA e-teenuse keskkonna
- Muutub liisingu kui abikõlbliku finantseerimisviisi abikõlblikkus
- Kui toetuse saajaks on VKE, siis muutub tema investeringu kasutamise järelvalveperioodi pikkus
- Muutub taotluste menetlusperioodi pikkus (120lt päevalt 90le)
- Ehitustegevuse teostamise korral lisandub kasutusloa või kasutusteatise olemasolu kohustuslikkus

TOETUSE TAOTLEJA

Toetust saab taotleda ettevõtja, ...

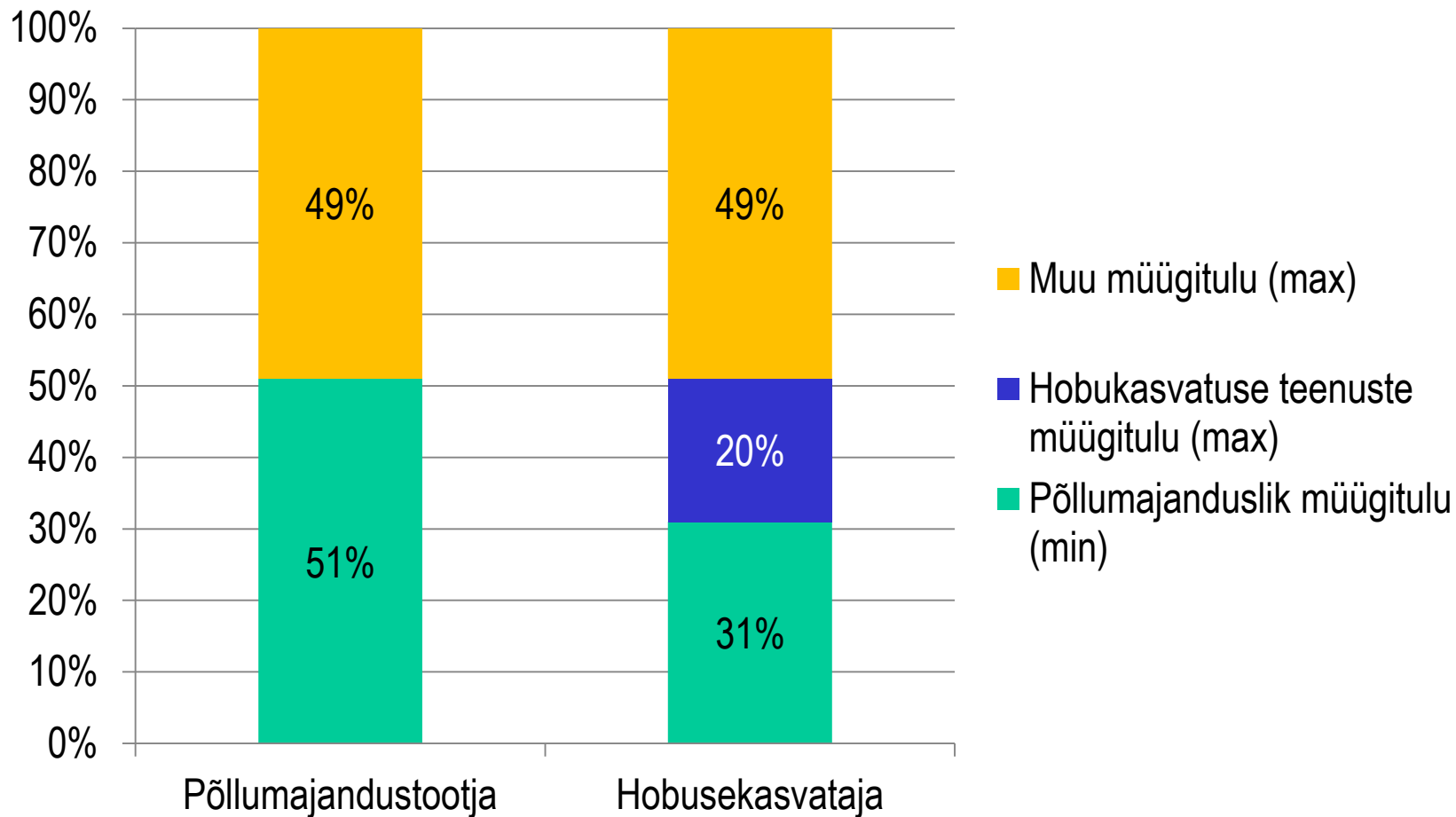
- ... kes on tegutsenud vähemalt **kaks** majandusaastat
- ... kes on olnud vähemalt **mõlemal** eelnenud majandusaastal põllumajandustootja
  - mõlemal vaadeldaval majandusaastal peab olema üle 50% ettevõtte müügitulust põllumajanduslik
- ... kelle omatoodetud põllumajandustoodete ja nende töötlemisel saadud toodete müügitulu on taotlemise aastale vahetult eelnenud majandusaastal **olnud suurem kui 14 000 eurot** ja vahetult eelnenud teisel majandusaastal suurem kui 1200 eurot

UUS – põllumajandustoode on toimimislepingu lisas 1 nimetatud toode

Kui toetust taotleb ettevõtja, kes tegeleb hobusekasvatusega (1)

- peab ta olema müünud omakasvatatud hobuseid või osutanud hobusekasvatusega seonduvaid teenuseid vähemalt kahel taotlemise aastale vahetult eelnenud majandusaastal
- peab tema omatoodetud põllumajandustoodete ja nende töötlemisel saadud toodete müügitulu moodustama kahel taotlemise aastale vahetult eelnenud majandusaastal enam kui 30% kogu müügitulust ning koos hobusekasvatusega seonduvate teenuste müügituluga enam kui 50% kogu müügitulust

Kui toetust taotleb ettevõtja, kes tegeleb hobusekasvatusega (2)

Hobusekasvatusega seonduvateks teenusteks loetakse:

- hobustega seotud teenused ja hobuserautajate tegevus EMTAKi jao A alajao 01621 „Loomakasvatuse abitegevused” tähenduses
- võistlus- ja ratsahobuste tallide tegevus EMTAKi jao R alajao 93199 „Mujal liigitamata sporditegevus” tähenduses
- hobuste rentimine EMTAKi jao N alajao 77399 „Muu mujal liigitamata masinate, seadmete jm materiaalse vara rentimine ja kasutusrent” tähenduses

FIE üleminek äriühinguks

- ... ettevõtja, kes ei ole tegutsenud vahetult enne taotluse esitamise aastat vähemalt kahte majandusaastat, kuid:
  - kes on oma ettevõtlusvormi muutnud FIEst äriühinguks
  - kes on üle võtnud oma vanema või vanavanema (FIE) ettevõtte,
- Nimetatud juhul peab ülevõetud ettevõtte ja toetuse taotleja koosvaadatuna vastama meetme tingimustele.

Tootjarühmade erisus (1)

- ... tulundusühistu, kes on Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 85 tähenduses tunnustatud põllumajandussektori tootjarühm, või kes vastab järgmistele nõuetele:
  - TÜ-l on vähemalt viis liiget, kes ei ole seotud ettevõtjad konkurentsiseaduse tähenduses, ning kellest igaühe puhul ületas omatoodetud põllumajandustoodete ja nende töötlemisel saadud toodete müügitulu taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal 2 400 eurot ning moodustas üle 50% kogu müügitulust
  - TÜ liikmete omatoodetud põllumajandustoodete ja nende töötlemisel saadud toodete müügitulu kokku ületas taotlemisele vahetult eelnenud majandusaastal 14 000 eurot
  - TÜ põhikirjas sätestatud eesmärk ja tegutsemisvaldkond on seotud tema liikmete põllumajandusliku tegevusega
  - tootjarühma sõltumatud liikmed ei tohi olla teise tootjarühma sõltumatuteks liikmeteks

Toojarühmade erisus (2)

- Tootjarühm peab olema registreeritud äriregistris
- Tootjarühma enda tegevusajale ja müügitulule ei ole nõudeid seatud
  - tootjarühma korral ei vaadelda võlakordajat ja maksevõimenäitajat

Nõuded toetuse taotlejale – majandusaasta pikkus

- Ettevõtte peab olema tegutsenud vähemalt kaks majandusaastat
  - taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta peab olema vähemalt **12 kuu** pikkune
  - taotluse esitamisele vahetult eelnenud teine majandusaasta võib olla ka lühem
  - nimetatud nõue ei kohaldu **ülevõtjale** ja tootjarühmale

Nõuded toetuse taotlejale – majandusaasnäitajate vaatlemine

- Äriühingu puhul peab olema enne toetuse taotluse esitamist esitatud mõlema taotlemisele vahetult eelneva majandusaasta aruanded **äriregistrile**
- FIE, kes peab tekkepõhist raamatupidamist, **esitab avaldusega PRIAle** mõlema taotlemisele vahetult eelneva majandusaasta kohta tema bilansi- ja kasumiaruande vastavad andmed
- FIE, kes peab kassapõhist raamatupidamist, majandusnäitajaid vaadeldakse taotlemisele vahetult eelneva kahe majandusaasta tuludeklaratsiooni E-vormi andmete alusel

Varasem toetuste saamine

- taotleja ei ole saanud ega taotle samal ajal sama kulu kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi
- taotleja on varem riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral tagasimaksed tasunud ettenähtud summas

Nõuded toetuse taotleja jätkusuutlikkusele (1)

- taotlejal ei ole riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas
- taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega **nimetatud pankrotiseaduse kohaselt ajutist pankrotihaldurit** või kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti

Nõuded toetuse taotleja jätkusuutlikkusele (2)

- taotleja **võlakordaja** ehk võõrkapitali osakaalu näitaja, mille arvutamisel jagatakse taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kohustuste summa koguvara summaga, **ei olnud** taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal **suurem kui 0,70**;
- taotleja **maksevõime näitaja**, mille arvutamisel jagatakse taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta käibevara summa lühiajaliste kohustuste summaga, **on** taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal **suurem kui 1,00**;

Noor ettevõtja

- füüsilisest isikust ettevõtja on taotluse esitamise ajal kuni 40-aastane
- äriühing, kelle kõik füüsilisest isikust osanikud või aktsionärid ja juhatuse liikmed on taotluse esitamise ajal kuni 40-aastased

TOETATAVAD TEGEVUSED

Toetatavad tegevused

- **Toetust saab taotleda:**

- põllumajandusliku tootmishoone ja rajatise ehitamiseks ning sellesse paigaldatava või sinna juurde kuuluva statsionaarse seadme ostmiseks või paigaldamiseks
  - ✓ hõlmab ka loomade pidamiseks mõeldud paigaldisi ja muud vajalikku sisseseadet
- biomassist elektri, soojuse, vedelkütuse või gaasi (edaspidi *bioenergia*) tootmiseks vajaliku hoone ja rajatise ehitamiseks ning sellesse paigaldatava statsionaarse seadme ja muu vajaliku sisseseade ostmiseks või paigaldamiseks
- põllumajandusmasina ümberehitamiseks biogaasi või biokütuse tarbimisele
- viljapuuaedade ja marjaistandike rajamiseks ning laiendamiseks vajaliku paljundusmaterjali ostmiseks või istutamiseks
- istandike piirdeaedade ning istandike konstruktsioonide ostmiseks ja paigaldamiseks
- mesindus- ja seenekasvatuseinventari ja -seadmete ostmiseks või paigaldamiseks
- põllumajandussaaduste tootmiseks, säilitamiseks ja toodangu esmamüügi eelseks ettevalmistuseks vajalike mobiilsete masinate ja seadmete ostmiseks

Toetatava tegevuse osaks võib olla ka ...

- toetatava hoone või rajatisega kaasnev tellitud projekteerimistöö ning projekteerimiseks vajalik ehitusgeoloogiline ja -geodeetiline uurimistöö ning energiaauditi tegemine (**ettevalmistav töö**)
- toetatava hoone või rajatise ning selle juurde kuuluva **eratee ja platsi** rajamine
- omanikujärelevalve tegemine (ehitustegevuse korral)
- infotehnoloogia- ja valveseadmete ning toodangu kvaliteeti määravate seadmete ostmine või paigaldamine
- infotehnoloogilise lahenduse ja tarkvara ostmine
- lairibale juurdepääsuühenduste (liini ja liinirajatiste) rajamine
- toetatava hoone või rajatise juurde kuuluva veevarustus-, kanalisatsiooni- ja reoveepuhastussüsteemi ehitamine ning nende juurde kuuluvate seadmete ostmine ja paigaldamine, veevarustus- ja kanalisatsioonivõrguga liitumine
- toetatava hoone või rajatise juurde kuuluva elektrisüsteemi ja elektripaigaldise ehitamine ning nende juurde kuuluvate seadmete ostmine ja paigaldamine, elektrivõrguga liitumine
- põllumajanduslikus tootmises ja bioenergia tootmises kasutatava patendi, litsentsi või kasuliku mudeli ostmine
- põllumajandusloomade pidamiseks ette nähtud statsionaarsete aedade ostmine või paigaldamine
- **Toetatava hoone või rajatise juurde kuuluva tuletõrjeveereservuaari ja tuletõrje veevõtukoha ehitamine**

Kõigi siin slaidil nimetatud tegevuste abikõlbulik maksumus kokku ei või moodustada suuremat osa kui 30% kõigi tegevuste abikõlblikest kuludest

Abikõlblik kulu

- Ettevalmistava töö abikõlblik maksumus on **kuni 10 protsenti** selle investeeringuobjekti abikõlblikust maksumusest, millega ettevalmistav töö kaasnes.
- Omanikujärelevalve tegemise abikõlblik maksumus on **kuni 3 protsenti** selle investeeringuobjekti abikõlblikust maksumusest, mille üle omanikujärelevalvet tehakse.
- Abikõlblik on ka **kasutatud masina ja seadme ostmine**, kui ...:
  - masina või seadme ostab taotleja, kes on mahepõllumajanduse valdkonnas tegutsemiseks tunnustatud ettevõtte
  - masin või seade on **toodetud** taotlemise hetkest arvates **vähem kui viis aastat tagasi**
  - selle ostmiseks ei ole kasutatud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi
  - masina või seadme hind ei ületa selle turuväärtust ja on uue samaväärse masina või seadme hinnast madalam.

Mitteabikõlblik kulu (olulisemad)

- käibemaks juhul, kui taotlejal on võimalik taotleda selle tagastamist **siseriiklikult**
- teevalgustusrajatise ostmiseks ja paigaldamiseks tehtud kulutused, kui nimetatud tegevus ei moodusta osa ehitusprojektis ettenähtud ehitustöödest
- ehitise lammutamiseks tehtud kulutused, kui nimetatud tegevus ei moodusta osa ehitusprojektis ettenähtud ehitustöödest
- maa ja olemasoleva ehitise ostmise ja rentimise kulud
- **avamaa** niisutusseadmete ja -kuivendusseadmete ostmise kulud
- põllumajanduslike tootmisõiguste, toetusõiguste, loomade ja üheaastaste taimede ja nende istutamise kulud
- **veo- ja sõidukulu kui see ei ole seotud statsionaarse seadme veo või paigaldamisega**
- vaid istutamise kulu
- vaid paigaldamise kulu

Omandisuhe investeringuobjektiga

- Üldjuhul peab investeringuobjekt olema toetuse saaja omandis, kuna toetame ostmist ehk omandamist
- Erandid:
  - juurdepääsutee ehitamine
  - lairibaühenduse rajamine
  - veevarustus-, kanalisatsiooni- või reoveepuhastussüsteemi ehitamine
  - elektrisüsteemi ja elektripaigaldise ehitamine
  - liising

Investeeringuobjekti asukoha omandisuhe

- Investeeringu võib teha alati toetuse taotleja omandis oleval maal
- Ehitustegevuseks (sh istandike ja nende piirdeaedade korral) on võimalik toetust taotleda ka juhul kui taotleja kasuks on seatud hoonestusõigus
  - taotleja peab omama ehitustegevuseks toetuse taotlemisel ka ehitusluba või **ehitusteatist**
- Statsionaarsete masinate ja seadmete toetamine on abikõlbulik ka juhul kui taotleja kasuks on seatud hoonestusõigus või kasutusvaldus või kirjalik rendileping
- Tee ehitamiseks toetuse taotlemisel peab taotleja kasuks olema määratud reaalservituut, kui tee läbib mõnd teist eraomandit.

Nimetatud kohustused on seatud edaspidi VKEle kolmeks aastaks ja suurettevõtjale viieks aastaks

Kaasomandi korral kaasomaniku nõusoleku tõendamine

- Edaspidi ei ole vajalik enam esitada kaasomaniku kirjalikku nõusolekut
- Edaspidi peab aga nimetatud nõusolek olema kantud taotluse esitamise ajaks kinnistusraamatusse (registriosa kolmas jagu)
- kolmandas taotlusvoorus peab nimetatud kanne olema tehtud **hiljemalt 15. veebruariks 2016**

Biomassist bioenergia tootmine kui toetatav tegevus

Sõnnik ei ole lisa 1 toode.

- Bioenergia tootmine on toetatav kui seda kasutatakse **omatarbeks** ja tooraineaks on Euroopa Liidu toimimise lepingu lisa 1 nimetatud toode, millest plaanitakse toota elektrit, soojust, vedelkütust või gaasi
  - kui bioenergia tootmisel kasutatakse tootmisprotsessis toorainet, mis ei ole Euroopa Liidu toimimise lepingu lisa 1 nimetatud toode, siis selle tooraine osatähtsus kogu kasutatavast biomassist **ei ületa rohkem kui 5 protsenti** aasta jooksul kasutatava tooraine kogusest

Biomassist bioenergia tootmine kui toetatav tegevus (kohustused)

- biogaasijaama paigaldatud elektri ja soojuste koostootmisseadme korral tarbitakse jaama esimesel töötamisaastal kasulikult vähemalt 25 protsenti ning järgnevatel aastatel vähemalt 60 protsenti toodetud soojusest (viis aastat)
  - Kasulik tarbimine on jaama omatarve, hoonete soojuste, auru ja sooja veega varustamine ning soojuste kasutamine täiendavaks elektri tootmiseks;
- teravilja, tärkliserikkaid, suhkru- või õlikultuure ei kasutata biogaasi tootmise jaamade toorainena rohkem kui 5 protsenti aasta jooksul kasutatava tooraine kogusest
- teravilja, tärkliserikkaid, suhkru- või õlikultuure ei kasutata biokütuse tootmise puhul toorainena rohkem kui 95 protsenti aasta jooksul kasutatava tooraine kogusest
- bioenergia käitis ei tohi toota bioenergiat enam kui taotleja maksimaalne aasta keskmine energiatarve

Mobiilsete masinate ja seadmete ostmine

- Kui taotleja taotleb toetust mobiilsete masinate ja seadmete ostmiseks, peab ta vastama **vähemalt ühele** järgmistest nõuetest:
  - taotleja taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kahe majandusaasta keskmine müügitulu on alla 200 000 euro
  - taotleja omatoodetud põllumajandustoodete või nende töötlemisel saadud toodete müügitulust moodustab taotlemise aastale vahetult eelnenud kahel majandusaastal EMTAK 2008 tegevusvaldkondade 0113 - köögivilja- (sh kõrvitsaliste), juurvilja- ja mugulviljakasvatus, k.a seenekasvatus; 01191 - lillekasvatus; 012 - mitmeaastaste taimede kasvatus (va 0129 - muude mitmeaastaste taimede kasvatus) ja 013 - taimede paljundamine raames saadud müügitulu kokku vähemalt 70% kogumüügitulust
  - taotleja on tulundusühistu
- Mobiilsete masinate või seadmete ostmine on abikõlbulik, kui nimetud objekt on kantud „**hinnakataloogi**“.
  - hinnakataloog on leitav PRIA kodulehelt (<https://epria.pria.ee/epria2/#/hinnakataloog/valideeritud>).

Toetuse määr ja suurus

- Maksimaalselt on ühel taotlejal võimalik saada programmiperioodil 500 000 eurot toetust
  - ✓ sh istandike rajamiseks, mesindus- ja seenekasvatuseinventari ja -seadmete ning mobiilsete masinate ja seadmete ostmiseks on võimalik saada toetust kuni 100 000 eurot.
- Toetust antakse kuni 40% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest, välja arvatud traktorite puhul, mille ostmisel on toetus kuni 30% investeeringuobjekti abikõlbliku kulu maksumusest
  - ✓ Kui toetust taotleb noor ettevõtja või tulundusühistu, siis on toetuse määr kuni 5% suurem
- veise-, sea-, lamba-, kitse-, hobuse- või lindude pidamiseks mõeldud loomakasvatusehitisse investeerimisel sätestatakse maksimaalne loomakoha maksumuse määr
- Kui toetust taotleb tõusigade aretamise ja levitamise tegelev TÜ, kellel on vähemalt 25 liiget, teadus- ja õppetöö korraldamise eesmärgil kasutatava aretusfarmi ehitamiseks, siis on toetuse maksimaalne suurus programmiperioodil kuni 1 500 000 eurot taotleja ja toetatava tegevuse kohta.
- Ühte kontserni kuuluvad ettevõtted võivad saada toetust kokku kuni 500 000 eurot.
- Mobiilsete masinate ja seadmete ostmiseks on võimalik toetust saada kuni senise kolmekordse müügitulu ulatuses.

HINNAPAKKUMISTE KÜSIMINE

Hinnapakkumiste arv

- Kui investeringuobjekti käibemaksuta maksumus **ületab 5000 eurot**, peab taotleja olema saanud **vähemalt kolmelt** asjakohast teenust osutavalt isikult võrreldavad hinnapakkumused
- Kui investeringuobjekti käibemaksuta maksumus **ei ületa 5000 eurot**, peab taotleja olema saanud **vähemalt ühe** hinnapakkumuse
- Mobiilsete masinate ja seadmete ostmisel ei ole hinnapakkumust vaja PRIAle esitada

Hinnapakkumus ehitustegevuse korral

- Hinnapakkumus peab sisaldama:
  - ehitise nimetus;
  - ehitise ehisregistri kood
  - katastritunnus, millel ehis paikneb või millele kavandatakse ehis ehitada
  - ehitise üldkulud ja vastava kululiigi olemasolul ehitise ettevalmistuskulud, välisraajatiste kulud, aluse -ja vundamendi kulud, kandetarindite kulud, fassaadielementide kulud, katuse kulud, ruumitarindite kulud, pinnakatete kulud, sisustuse kulud, inventari kulud, seadmete kulud, tehnosüsteemide kulud, ehitusplatsi korralduskulud ja ehitusplatsi üldkulud

Vorm on leitav [PRIA](#) kodulehelt

Hinnapakkumus kasutatud masinate ja seadmete ostmise korral

- Taotleja peab olema saanud vähemalt ühe hinnapakkumuse:
  - kasutatud seadmele
  - ja ühe hinnapakkumuse uue samaväärse seadme kohta, kui uus samaväärne seade ei ole kantud „Hinnakataloogi“

Muud hinnapakumiste nõuded

- Väljavalitud tegevuse või investeringuobjekti hinnapakumus ei tohi olla põhjendamatult kõrge võrreldes tavaliselt sarnase tegevuse ja investeringuobjekti eest tasutava hinnaga.
- Väljavalitud hinnapakumus peab olema objektiivselt põhjendatud ning juhul kui taotleja ei ole valinud odavaimat hinnapakumust, peab esitama põhjenduse ka selle kohta.
- Taotleja ja hinnapakkuja ning nende osanik, aktsionär, liige või juhtorgani liige ei tohi omada osalust üksteise äriühingus ega kuuluda üksteise juhatusse või nõukokku.
- Hinnapakkuja ega hinnapakkuja osanik, aktsionär või juhtorgani liige ei tohi omada osalust teise hinnapakkuja äriühingus ega kuuluda teise hinnapakkuja juhatusse või nõukokku.

TOETUSE TAOTLEMINE JA INVESTSEERINGU TEGEMINE

Taotluse esitamine

- Taotlust saab esitada:
  - **PRIA e-teenuse keskkonna kaudu**
- PRIA teatab enne igat taotlusvoorut oma kodulehel täpse taotluste esitamise tähtaja.

Avalduse osaks on edaspidi ...

- **tootjarühma liikmete nimekiri**
- tekkepõhist raamatupidamist pidava ettevõtja bilansi ja kasumiaruande andmed
- kassapõhist raamatupidamist pidava ettevõtja pikaajaliste ja lühiajaliste kohustuste loetelu
- hinnapakumiste võrdlustabel

See tähendab, et neid dokumente ei ole vajalik enam eraldiseisvalt tuua.

Koos taotlusega tuleb esitada järgmised dokumendid

- Ülevõtmise korral seda tõendav dokument ja vajadusel vanavanema sünnitunnistuse ära kiri
- Hinnapakkumiste ära kirjad
- Vajadusel ära kiri dokumendist, mis tõendab, maa kasutusõigust
  - Hoonestusõiguse seadmise leping
  - Kasutusvalduse seadmise leping
  - Reaalservituudi seadmise leping
  - Kaashoonestaja kirjalik nõusolek
- Väljavõtte ehitusprojekti põhijoonistest koos seletuskirjaga
- **Kui toetuse taotlejal majandusaasta aruandeid esitatud pole, siis jooksva majandusaasta müügitulu, töötajate arvu, ja bilansi kogumahu prognoos**

Investeeringute tegemine (1)

- Kavandatava investeeringu tegemist ei või alustada varem ja investeeringu tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval
  - ettevalmistava töö puhul ei või olla töö tegemist tõendavad dokumendid väljastatud varem kui 2014. aasta 1. jaanuaril.

Investeeringute tegemine (2)

- Toetuse saaja teeb investeeringu ja esitab investeeringu tegemist tõendavad dokumendid PRIA-le kuni **kaheksas osas** ühe taotluse kohta **kahe aasta** jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.
  - **kehtib tegevuste korral mida ei tehta liisinguga**
- **võtma toetuse abil ostetud või ehitatud investeeringuobjekti sihtotstarbeliselt kasutusse kahe aasta jooksul arvates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest ning investeeringuobjekti säilitama ja sihtotstarbeliselt kasutama vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest, kui taotleja on VKE, ning viis aastat, kui taotleja ei ole VKE.**

Liisinguga investeringute tegemisel tehtud muudatused

- Toetust makstakse edaspidi toetuse saaja poolt reaalselt tehtud kulude alusel
  - Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikkel 65 lõike 2 ja artikkel 67 lõike 1 punkti a alusel on rahastamiskõlblikud vaid need kulud, mis on toetuse saajal tekkinud ja toetuse saaja poolt välja makstud
- Toetus makstakse edaspidi toetuse saaja pangakontole
  - Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1306/2013 artikli 11 alusel makstakse toetust toetuse saajale

Investeeringute tegemine liisinguga (1)

- Toetuse saaja valib masina müüjalt investeeringuobjekti
- Toetuse saaja valib kaasfinantseerija (liisingasutus) ja sõlmib temaga liisingulepingu
  - Investeeringuobjekt läheb toetuse saaja käsutusse ning toetuse saajal peab olema võimalik seda sihipäraselt kasutada
- Toetuse saamiseks esitab toetuse saaja PRIAle maksetaotluse koos kuludokumentidega
  - Kuludokumendid peavad olema toetuse saaja poolt tasutud
  - Toetust makstakse vaid maksetaotluse esitamise hetkeks tasutud kuludokumentide alusel
- Järeelvalveperiood algab peale PRIA poolt viimase toetusosa maksmist

Investeeringute tegemine liisinguga (2)

Taotluse rahuldamise otsuse tegemine

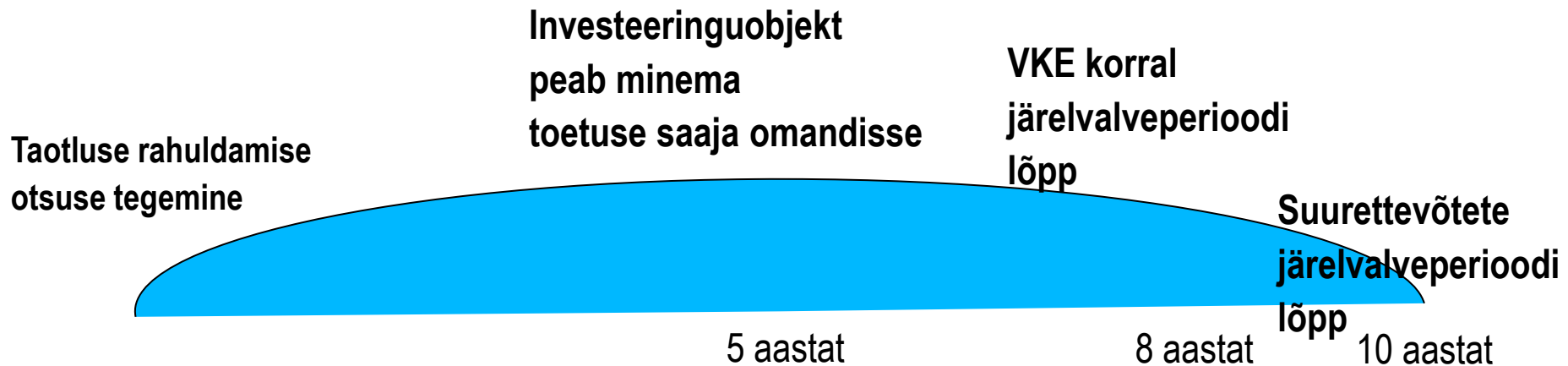
- ✓ Toetuse saaja peab alustama investeeringuobjekti sihipärast kasutamist kahe aasta jooksul
- ✓ Investeeringuobjekt peab minema toetuse saaja omandisse viie aasta jooksul
  - st, et toetuse saaja peab tasuma liisingumaksud viie aasta jooksul

Investeeringute tegemine liisinguga (3)

- Toetuse väljamaksmiseks on võimalik esitada maksetaotlust kuni neli korda kalendriaastas viie aasta jooksul
- Seega kokku on võimalik esitada ühe taotluse kohta maksimaalselt 20 maksetaotlust
  - Maksimaalne esitatavate maksetaotluste arv hõlmab nii liisingu kui muude tegevuste raames esitatavaid maksetaotluseid kokku
- Järelvalveperiood algab viimase toetusosa väljamaksest ehk peale liisinguperioodi lõppu
  - Järelvalveperiood on VKEI kolm aastat ja suurettevõttel viis aastat

Investeeringute tegemine liisinguga (4)

Toetuse saaja kohustused (1)

- võimaldama teostada toetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet ja muid toetuse saamisega seotud kontrole ning osutama selleks igakülgset abi, sealhulgas võimaldama viibida toetuse saaja kinnisasjal, ehitises ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja toetuse abil soetatud vara kohapeal;
- esitama järelevalve või muu kontrolli tegemiseks vajalikud andmed ja dokumendid määratud tähtaja jooksul;
- eristama selgelt oma raamatupidamises toetuse kasutamisega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
- esitama toetuste kasutamisega seotud seireks vajalikku teavet;
- taotleja peab toetusega seotud dokumente säilitama vähemalt viis aastat arvates PRIA poolse viimase toetusosa väljamaksest

Toetuse saaja kohustused (2)

- Ka toetuse saajal ei tohi olla riikliku maksu võlga või tema riikliku maksuvõla tasumine on ajatatud
- **Toetuse saaja ei tohi olla saanud ega taotleda sama kulu kohta toetust mujalt**
- **Toetuse saaja suhtes ei tohi olla algatatud likvideerimismenetlust ega nimetatud pankrotiseaduse kohaselt ajutist pankrotihaldurit või kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti**
- Toetuse saaja peab istanduse aia rajamise korral tagama, et juhul kui investeering tehti enne istanduse või puukooli rajamist, on hiljemalt ühe aasta jooksul viimase toetuseosa saamisest kogu investeeringuobjekti ulatuses rajatud istandus või puukool, kus kasvatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingu I lisa 8 rühma toodete saamiseks söödavaid vilju kandvaid mitmeaastaseid taimi
- **Toetusega ehitise ehitamise korral peab toetuse saaja omama hiljemalt viimase maksetaotluse esitamise ajal ehitise kasutusluba või kasutusteatist**

Osaliselt tasutud kuludokumentide kasutamine

- Nende kasutamine on võimalik sarnaselt eelmisele perioodile
- Nende kasutamiseks peab:
  - Teenus olema osutatud;
  - Vara taotleja omandis
  - Tasutud vähemalt omafinantseeringuga võrdne summa

**PÕLLUMAJANDUSETTEVÕTETE
TULEMUSLIKKUSE PARANDAMISE
MEETME TAOTLUSTE HINDAMINE**

Taotluste hindamine (1)

- Taotluste hindamisel jagab PRIA taotlused taotleja taotlemisele vahetult eelnenud majandusaasta müügitulu alusel tegevusvaldkondadesse.
- Taotleja loetakse selles tegevusvaldkonnas tegevaks, kust ta on saanud **suurima osa oma müügitulust**.
- Tegevusvaldkonnad:
  - piimatootmine
  - teravilja, õliseemnete ja valgurikaste taimede kasvatamine
  - loomakasvatus (v.a piimatootmine ja mesindus)
  - muude eelpool nimetatata põllumajandussaaduste tootmine (k.a mesindus).

Taotluste hindamine (2)

- Hindamiskriteeriumite koostamisel on lähtutud, et eelistuse saaksid taotlejad või projektid:
  - kes ei ole varasemalt investeringutoetust saanud
  - kes ilma toetuseta investeringut planeeritud mahus tõenäoliselt ei teeks
  - mis on ettevõtja jaoks pigem suuremahulised
  - mis arendavad keskkonnahoidlikku põllumajandust
  - mis aitavad tagada Eesti isevarustatust valdkondades, kus see seni ei ole täidetud
  - mis on pikaajalised
  - mis soodustavad ühistegevust

Taotluste hindamine (3)

- Hindamiskriteeriumites on jaotatud kriteeriumid nelja plokki:
  - sotsiaalmajandus
  - keskkond
  - majandus
  - ühistegevus

Taotluste hindamine (4)

- Enamik hindamiskriteeriume on kõigis valdkondades samad
- Valdkonnaspetsiifilisi hindamiskriteeriume ei ole piimanduse valdkonnas
  - piimanduse valdkonnas on siiski võrreldes teiste valdkondadega eelistatava ettevõtte senise müügitulu osas erinevad vahemikud

Hindamiskriteeriumid, mis on kõigis valdkondades samad

Hindamiskriteerium	Max punktid
Toetuse varasem saamine	8
Investeering tehakse saarel	1
KSM või loomade heaolu kohustus	3
Mahetootja	4
Bioenergia tootmine	3
Senine müügitulu	5
Ehitustegevus	2
Investeeringu ja müügitulu suhe	3
Põllumajanduslik müügitulu	9
Tootjarühm	5
Vedelsõnnikulaoturi ostmise	3

Hindamiskriteeriumid, mille mõlema eest punkte saada ei saa

Hindamiskriteerium	Teine hindamiskriteerium
KSM ja loomade heaolu kohustuse omamine	Mahetootmine

- Keskkonnaplokis olevate hindamiskriteeriumite raames tuleb jälgida, et alati pole võimalik ühe taotluse raames kõiki hindepunkte saada.
  - saadavad punktid sõltuvad kavandatavast tegevusest

Hindamiskriteeriumid, mille eest topelt punkte saada ei saa

- Näide:
  - Hindepunkte annab:
    - ✓ Sõnnikuhoidla rajamine
    - ✓ Bioenergia tootmine
    - ✓ Kuivatite rajamine
  - Kui kuivati töötab bioenergial, siis on võimalik punkte saada mõlema kriteeriumi eest (kuivati ja bioenergia)
  - Kui aga tehakse investeering kõigi kolme tegevuse elluviimiseks, siis ei ole võimalik sõnnikuhoidla rajamise eest max punkte saada, sest ei ole võimalik, et sõnnikuhoidla maksumus moodustab enam kui 75% koguinvesteeringust
  - Osades valdkondades segab ka kaarte isevarustatuse tase

Taotluste hindamine (5)

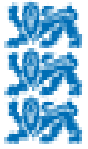
- Valdkonnapetsiifilised hindamiskriteeriumid:
  - Teravilja, õliseemnete ning valgurikaste taimede kasvatamise valdkonnas – **kuivatite rajamine**
  - Loomakasvatuse valdkonnas – **söötmis- ja jootmisplatsi rajamine ning isevarustustaseme parandamine valdkondades, kus Eestis isevarustus täidetud ei ole** (pardid, hane, kalkuni, pärlkana, faasanite, küüliku- või vabapidamisel peetavate kanade pidamine)
  - Muu põllumajanduse valdkonnas – **isevarustustaseme parandamine valdkondades, kus Eestis isevarustustase täidetud ei ole** (marjade, puu- ja köögivilja kasvatamine ning mesindus)

Taotluste hindamine (6)

Lävend 25% max hindepunktidest

- Enim on võimalik hindepunkte saada järgnevate kriteeriumite alusel:

Kriteerium	Max hindepunktid
Põllumajandusliku müügitulu osakaal	9
Investeeringutoetuse varasem mittesaamine	8
Senise müügitulu alusel	5
Sõnnikuhoidla rajamine, kui taotlejal seda varem ei olnud	7
Valdkonnaspetsiifilise kriteeriumina valdkonnad, kus isevarustuse tase Eestis ei ole täidetud	7

MAAELUMINISTEERIUM

Aitäh!

Harry Pässa, harry.passa@agri.ee

Elar Neito, elar.neito@agri.ee